

Облікова картка НДДКР

Державний обліковий номер: 0219U001514

Державний реєстраційний номер: 0116U000151

Відкрита

Дата реєстрації: 01-02-2019

1. Етапи виконання

Номер етапу: 3

Назва етапу: Дослідження нумізматичного зібрання Національного музею історії України

Початок етапу: 01-2018

Закінчення етапу: 12-2018

Вид звітнього документа: Остаточний звіт

2. Виконавець

Назва організації: Національний музей історії України

Код ЄДРПОУ/ПН: 02226103

Підпорядкованість: Міністерство культури України

Адреса: 01001, м. Київ, м. Володимирська, 2

Телефон: 2786545

Телефон: 2784323

WWW: www.nmiu.com.ua

3. Власник результатів НДДКР (продукції)

Назва організації: Національний музей історії України

Код ЄДРПОУ/ПН: 02226103

Адреса: вул. Володимирська, 2, м. Київ, Київська обл., 01001, Україна

Підпорядкованість: Міністерство культури, молоді та спорту України

Телефон: 0442786545

E-mail: history_museum@ukr.net

WWW: <https://nmiu.com.ua>

4. Джерела та напрями фінансування

Підстава для проведення робіт: 43 - власна ініціатива (якщо робота виконується з власної ініціативи за кошти виконавця НДР або безкоштовно)

КПКВК: 1801190

Напрямок фінансування: 2.7 - інше (Забезпечення діяльності національних музеїв, національних і державних бібліотек)

Джерела фінансування

Джерело фінансування: 7706 - безплатно (договір про науково-технічне співробітництво, тощо)

Фактичний обсяг фінансування за звітний етап: 0 тис. грн.

5. Науково-технічна робота

Назва роботи (укр)

Дослідження нумізматичного зібрання Національного музею історії України

Назва роботи (англ)

National museum of the history of Ukraine numismatic collections studies

Реферат (укр)

Об'єкт дослідження - Пам'ятки нумізматики, медальєрики, боністики та сфрагістики в зібранні Національного музею історії України. Мета дослідження - Вивчення закономірностей та особливостей грошового обігу на українських землях в періоди XI-XXI ст. за складом скарбів та поодиноких монет, які зберігаються в колекції НМІУ. Атрибуція та класифікація сфрагістичних матеріалів та визначення джерел їх надходження. Уточнення та доповнення свідчень про історію формування колекції НМІУ за напрямком роботи сектору. Вивчення предметів фалеристики з колекції Українського вільного університету у Празі. Методи дослідження. Використовуються методи історичної науки: ретроспективний, порівняльний, типологічний, класифікація, систематизація, комплексний та статистичний аналіз складу скарбів та колекцій. Також спеціальні методи досліджень нумізматичних та сфрагістичних матеріалів, що включають використання точних вимірювальних приладів для визначення фізичних та хімічних властивостей окремих екземплярів - ваги та електронний штанген-циркуль, мікроскоп, апробація на вміст дорогоцінних металів, по-штемпельний аналіз монет тощо. Результати НДР. В рамках теми були досліджені окремі експонати та колекції, скарби з нумізматичної збірки НМІУ. Проведено аналіз автентичності нових надходжень, апробацію вмісту дорогоцінних металів, вивчена ретро-база нумізматичної колекції НМІУ. Розкрита тема історії надходжень до колекції нумізматичних предметів зазначеного періоду. Також проведено вивчення грошового обігу українських земель XI-XXI ст. за складом скарбів, які зберігаються в колекції. Важливим є введення в науковий обіг раніше невідомих пам'яток фалеристики міжвоєнного періоду, об'єднані у т. зв. "Празькій колекції", що колись належала зібранню Українського вільного університету у Празі. Продовжено атрибуцію і систематизацію сфрагістичної колекції. Результати НДР можуть бути використані при створенні нових узагальнюючих та спеціалізованих досліджень з історії грошового обігу, праць з історії України та всесвітньої історії. Матеріали та висновки НДР стануть у нагоді при підготовці спеціальних курсів з історії України, навчальних посібників та підручників з допоміжних галузей історичної науки, для побудови постійно діючої експозиції музею та тимчасових виставок, написання методичної літератури, підготовки лекцій та семінарів, для створення текстів екскурсій, проведення експертиз, побудови тематичних виставок тощо. Отримані результати вже частково введені до наукового обігу в друкованих публікаціях, апробовані на наукових конференціях, використані під час створення тимчасових виставок. Цього року колектив сектору практично повним складом наукових працівників прийняв участь у найбільшій - V-тій міжнародній нумізматичній конференції України - "Актуальні проблеми нумізматики у системі спеціальних галузей історичної науки", що відбулась 21-22 червня на базі Державного історико-культурного заповідника "Меджибіж", серед організаторів заходу було запрошено НМІУ долучитись числа до спів-організаторів, адже до участі в науковому заході було надіслано заявки та тези від 9 співробітників музею. Відповідальним секретарем проведеної конференції було назначено провідного наукового співробітника сектору - кандидата історичних наук, Андрія Бойко-Гагаріна. Учасниками конференції стали 64 науковця з України, Польщі, Білорусі, Словаччини, Румунії та Молдови. Наукові досягнення учасників конференції опубліковано у збірнику тез конференції.

Реферат (англ)

Object of study. Monuments of numismatics, medallions, bonistics and sphygrostics in the collection of the National Museum of History of Ukraine. The aim of the study. Study of regularities and peculiarities of monetary circulation on Ukrainian lands in the period of XI-XXI centuries. the composition of treasures and individual coins, which are stored in the collection of NMHU. Attribution and classification of sfragistics materials and determination of sources of their receipt. Clarification and additions to the evidence of the history of the formation of a collection of NMHU in the direction of the sector. The study of subjects of faleristics from the collection of the Ukrainian Free University in Prague. Research methods. Methods of historical science are

used: retrospective, comparative, typological, classification, systematization, complex and statistical analysis of the composition of treasures and collections. Also, special methods of research on numismatic and sphyrscopic materials, including the use of precision measuring devices to determine the physical and chemical properties of individual specimens – scales and electronic ball screw, microscope, testing on precious metal content, stamping analysis of coins, etc. R&D results. Within the framework of the topic, individual exhibits and collections, treasures from the numismatic collection of the NMHU were investigated. The analysis of the authenticity of new revenues, the testing of the content of precious metals has been carried out, the retro-base of the numismatic collection of NMHU has been studied. The topic of the history of revenues to the collection of numismatic objects of the specified period is revealed. Also, the study of the monetary circulation of Ukrainian lands of the XI-XXI centuries was conducted. by the composition of treasures that are stored in the collection. Important is the introduction into the scientific circle of previously unknown memorials of the Faleristics of the interwar period, united in the so-called. "Prague Collection", which once belonged to the collection of the Ukrainian Free University in Prague. The attribution and systematization of the sphragis collection is continued. The results can be used to create new generalizations and specialized studies on the history of money circulation, works on the history of Ukraine and world history. Materials and findings will be useful in preparing special courses on the history of Ukraine, manuals and textbooks on auxiliary branches of historical science, for building a permanent exhibition of the museum and temporary exhibitions, writing methodological literature, preparing lectures and seminars, for creating texts of excursions, conducting expertise, building thematic exhibitions, etc. The obtained results have already been partially introduced into the scientific circulation in printed publications, tested at scientific conferences, used during the creation of temporary exhibitions. This year, the collective of the sector with practically complete composition of scientific workers participated in the largest – Vth international numismatic conference of Ukraine – "Actual problems of numismatics in the system of special branches of historical science", which took place on June 21-22 on the basis of the State Historical and Cultural Reserve "Medzhybiz", the organizers of the event invited the NMHU to add the numbers to the co-organizers, since applications and theses from 9 museum employees were sent to participate in the scientific event. 64 scientific scholars from Ukraine, Poland, Belarus, Slovakia, Romania and Moldova were appointed as the leading scientific worker of the sector – candidate of historical sciences, Andriy Boyko-Gagarin, held by the responsible secretary. The scientific achievements of the conference participants were published in the conference abstracts.

Індекс УДК: 069(091), 069:94(477)

Коди тематичних рубрик НТІ: 13.51.09

6. Науково-технічна продукція (НТП)

НТП 1

Назва продукції (укр): Звіт про наукову роботу "Дослідження нумізматичного зібрання Національного музею історії України"

Назва продукції (англ): Report of work "National museum of the history of Ukraine numismatic collections studies"

Очікувані результати: Наукові публікації

Галузь застосування: музейна справа; спеціальні історичні дисципліни

Опис продукції (укр): Публікації у наукових фахових виданнях, збірниках наукових праць, збірках матеріалів і тез конференцій – 24 наукових праць і статей, загальний обсяг – 18 д.а.

Соціально-економічна спрямованість НТП:

Стадія завершеності НТП: Звіт по НДДКР

Впровадження НТП: Впроваджено

Строки впровадження: I-IV кв. 2018 р.

Виробник продукції: Національний музей історії України

Споживачі продукції: науковці; широкий загал

Перспективні ринки: Україна

Права інтелектуальної власності: Національний музей історії України; виконавці НДР

Форми та умови передачі продукції: Результати НДР передано замовнику

7. Бібліографічний опис

Boiko-Gagarin A. Home-Made Counterfeits of the Tymfs (z?ot?wki) of John II Casimir (1648-1668) from Finds in the Historical Region of Volhynia // *Notae Numismatacae. Zapiski Numizmatyczne*. - Tom XII. - Krakow, 2017. - S. 231-236. Boiko-Gagarin A. Pozoruhodn? pr?pravok na fal?ovanie po?sk?ch 50-gro?ov vzoru 1923, zhotoven? z dvierok pece // *Numizmatika*. - № 27. - Bratislava, 2018. - S. 180-183. Boiko-Haharin A. Engraving workshop by Wincenty Stefan Wisniewski and Gracjan Windyga in Warsaw: the beginning of activity and patriotic badges. The programme and abstracts of papers of the international numismatic conference "Numismatica Centroeuroepaea III", Bystrzyca Kłodzka, 17-20.09.2018, Wrocław, 2018. - S. 12-15. Барашкова О.К. Набір штампів пам'ятної монети 20 гривень "Чумацький шлях". Тези до V Міжнародної наукової конференції "Актуальні проблеми нумізматики у системі спеціальних галузей історичної науки". Київ-Переяслав-мельницький-Кропивницький, 2018. - С 170-172. Бойко-Гагарин А., Рузас В. О необычной подделке медной копейки Московского царства из коллекции Музея денег Банка Литвы // Тезиси дакладаў Трэція навукowych чытанні памяці прафесара Валянціна Навумавіча Рязцэвіча (1934-2008). - Мінск, 16-18 мая 2018 г. - Мінск, 2018. - С. 56-57. Бойко-Гагарин А.С. Некоторые особенности обращения османских юзлуков на территории княжества Валахия в 1810-1811 гг. / А.С. Бойко-Гагарин, И.В. Корпусова, Д.М. Янов // *Стародавнє Причорномор'я*. - Вип. XII. - Одеса: Одеський національний університет імені І.І. Мечникова, 2018. - С. 57-69. Бойко-Гагарин А. Монети як кріплення до відзнак Польської Республіки. Нумізmatика і Фалеристика. № 1 (85). Київ, 2018. С. 27. Бойко-Гагарин А. Рецензія на магістерську роботу Андрія Ключова на тему: "Грошовий обіг та лічба монет на території Сіверщини (1700-1782 рр.) (за письмовими та скарбовими джерелами)" Бойко-Гагарин А. Рецензія на магістерську роботу Володимира Лазаренко на тему: "Державні та відомчі медалі СРСР: 1938 - 1991 рр. Художньо-естетичний вимір" Бойко-Гагарин А. Рецензія на монографію Олексія Бакальця на тему "Скарби Поділля XIV - XVII ст.: Документи і Матеріали" // *Український нумізmatичний щорічник*. - № 1. - Переяслав-Хмельницький, 2017. - С. 196-200. Бойко-Гагарин А., Корпусова І. Монетно-вагові зливки гривні та їх тогочасні підробки з колекції Одеського археологічного музею // *Записки отдела нумизматики и торевтики Одесского археологического музея*. - № III. - Одесса: "Ибрис", 2017. - С. 120-132. Бойко-Гагарин А., Родіонова О. Тогочасні підробки 100 карбованців 1917 року у колекції НМІУ. Нумізmatика і фалеристика. № 3. Київ, 2018. С. 22-25. - 0,28 Авт.Арк. Бойко-Гагарин А.С. Відзнаки українських спортивних організації кінця XIX - початку XX ст. у колекції Національного музею історії України. Науковий вісник Національного музею історії України. Випуск 3. Київ, 2018. С. 231-238. Бойко-Гагарин А.С. Нове надходження до зібрання НМІУ - "севський чех" 1686 року // *Нумізmatика і Фалеристика*. - № 2. - Київ, 2018. - С. 16-18. Бойко-Гагарин А.С. Символіка польських правоохоронних органів 1915-1939 років в колекції НМІУ. *Materialy konferencji "V Forum Numizmatyczne: Polska - Wschod: Mennice i Banki. W 100. Rocznice utworzenia Polskiej Krajowej Kasy Poyczkowej"*. - Auguwstow, 2018. - S. 39-50. Бойко-Гагарин А.С., Кокоржицька Т.М. Орти Сигізмунда III Вази в колекції Одеського археологічного музею // *Записки отдела нумизматики и торевтики Одесского археологического музея*. - № III. - Одесса: "Ибрис", 2017. - С. 107-119. Бойко-Гагарин А.С., Макаренко М.М. Щодо дизайну вхідного квитка у музей // *Збірник наукових праць міжнародної науково-практичної конференції "Музеї та реставрація у контексті збереження культурної спадщини: актуальні виклики сучасності" (07-08 червня 2018 р.)*. - Київ: НАККіМ, 2018. - С. 38-56. Зразюк З.О. До питання про датування скарбу з с.Тарасовичі Жуківського р-ну Київської округи (знахідка 1928 р.). заочна участь V Міжнародній науково-практичній конференції "Актуальні проблеми нумізматики у системі спеціальних галузей історичної науки" Меджибіж-Переяслав-Хмельницький-Кропивницький-Київ - 2018, 21- 22 червня. - С.80-85. Зразюк З.О. Донатива Яна Казимира та золоті медалі з колекції Віленського університету. Національного музею історії України. Випуск 3. Київ, 2018. С.215-224. Зразюк З.О. Дубіцька В.В. Монетно-речовий скарб з міста Лебедин Сумської обл. з колекції Національного музею історії України. У співавторстві з Дубіцькою В.В. - Августов, 2017. - Стаття на конференцію в Августові (Польща). // *Forum numizmatyczne. Studia I Materialy*. - № 2. - Bialystok, 2018.- С.78-83. 0.44 авт. арк.- Зразюк З.О. З історії нумізmatичної колекції Церковно-археологічного музею при Київський духовній академії" // *Український нумізmatичний щорічник*. - № 1. - Переяслав-Хмельницький, 2017. - С. 132-142. Зразюк З.О. Скарб західноєвропейських монет кінця XVII ст., знайдений у 1966 р. у м. Яготин Київської обл. на березі річки Супой. - заочна участь у VIII міжнародній науково-практичній конференції, приуроченій 110-й річниці від дня народження С.М. Бібікова (1908-1988) та 100-й річниці від дня народження О.П.Черниша (1918-1993). "Археологія & Фортифікація України". - м. Кам'янець-Подільський, 2018. - С. 386-389. Носачов С. Особливості сфрагістики XIX ст. (на матеріалах сфрагістичної колекції Національного музею історії України). // V Міжнародна наукова конференція. Актуальні проблеми нумізматики у системі спеціальних галузей історичної науки. - Меджибіж-Переяслав-Хмельницький-Кропивницький-Київ. 2018. С. 126-129. Орлик С.В., Бойко-Гагарин А.С. Фальшивомонетництво в Україні в роки Першої світової війни // *Український нумізmatичний щорічник*. - № 1. - Переяслав-Хмельницький, 2017. - С. 143-164. Родіонова О.С. Колекція печаток шляхетних родин кінця XVIII-XIX ст. у сфрагістичній колекції НМІУ.// V Міжнародна наукова конференція. Актуальні проблеми нумізматики у системі спеціальних галузей історичної науки. Меджибіж-Переяслав-Хмельницький-Кропивницький-Київ. 2018. - С. 122-126.

8. Звітна документація

Кількість сторінок в звіті: 19

Мова звіту: Українська

Кількість файлів у звіті: 1

9. Заключні відомості

Перелік осіб-виконавців

Барашкова Оксана Костантинівна

Бойко-Гагарін Андрій Сергійович

Зразюк Зінаїда Олексіївна

Родіонова Олена Станіславівна

Керівник організації:

Сосновська Тетяна Вікторівна

Керівники роботи:

Вакуленко Ліана Василівна (д. і. н.)

Керівник відділу реєстрації наукової діяльності
УкрІНТЕІ

Юрченко Т.А.